

PROJEKT

Załącznik Nr 1 do zarządzenia nr 107/2021
Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna
z dnia 10 listopada 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2022-2024**

Nowa Sarzyna 2021

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Rozdział I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU	7
Rozdział II. ANALIZA SWOT	19
Rozdział III. ZASOBY GMINY	22
Rozdział IV. CELE PROGRAMU	24
Rozdział V. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU	32
Rozdział VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU	35
Rozdział VII. ADRESACI PROGRAMU	36
Rozdział VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	37
Rozdział IX. OCZEKIWANE REZULTATY	38
Rozdział X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	39

Wprowadzenie

Niniejszy Program jest kontynuacją poprzednich programów wspierania rodziny realizowanych w Mieście i Gminie Nowa Sarzyna od 2013r.

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. W świetle założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i powinna być świadczona przez specjalistów w ramach spójnego systemu pracy środowiskowej. Rodziny przeżywające trudności z terenu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna mają zapewnione wsparcie ze strony pracowników socjalnych i asystentów rodziny poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny na bieżąco informują rodziny o możliwości korzystania z pomocy specjalistów w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Leżajsku, w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku, gdzie mogą skorzystać z terapii rodzinnej. Rodziny mające problem z nadużywaniem alkoholu mogą skorzystać z terapii leczenia uzależnień w Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Leżajsku. Rodziny z problemami prawnymi mają możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego udzielanego przez radców prawnych w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie.

Gmina Nowa Sarzyna od kilku lat prowadzi szereg inicjatyw na rzecz wspierania rodziny poprzez realizację działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy.

Na terenie gminy funkcjonowało cztery placówki wsparcia dziennego. Trzy świetlice prowadzone w formie opiekuńczej na zlecenie i finansowane ze środków gminy: w Nowej Sarzynie, Sarzynie, Woli Zarczyckiej oraz jedna świetlica prowadzona przez Hufiec ZHP Leżajsk w formie pracy podwórkowej działająca w Nowej Sarzynie na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna. Łączna liczba dzieci uczęszczająca do w/w placówek obejmuje 71 dzieci. Trzy świetlice w Nowej Sarzynie,

Sarzynie i w Woli Zarczyckiej z uwagi na sytuację epidemiologiczną funkcjonowały do początku marca 2020 r. po czym zostały zawieszono do chwili obecnej. W obecnym czasie w dalszym ciągu funkcjonuje Podwórkowa Zielona Świetlica, natomiast jeżeli minie ryzyko zagrożenia zarażeniem koronawirusem SARS-CoV-2, trzy świetlice od 2022 roku wznowią swoją działalność. W ramach zajęć w świetlicach dzieci mają możliwość spędzania wolnego czasu w sposób zorganizowany, pomoc w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, propagowanie zdrowego stylu życia, edukacja z zakresu profilaktyki uzależnień, udział w półkoloniach zimowych i letnich.

Kolejną formą działań od 2014r. jest Nowosarzyńska Karta Dużej Rodziny jako forma wsparcia rodzin wielodzietnych wprowadzona Uchwałą nr LXII/377/2014 Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie z dnia 29.09.2014r. Podstawową przesłanką wprowadzenia Programu „Nowosarzyńska Karta Dużej Rodziny” jest promowanie, wspieranie rodzin wielodzietnych w środowisku lokalnym w celu prawidłowego wypełniania funkcji rodziny oraz kształtowania jej pozytywnego wizerunku w społeczności Miasta i Gminy Nowa Sarzyna. Gminna Karta Dużej Rodziny zapewnia dziecku i rodzinie szeroki dostęp do edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Nowa Sarzyna, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze. Diagnoza opracowana była m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: sprawozdań rocznych MGOPS (system POMOST sprawozdania roczne MRiPS), sprawozdań MGOPS dot. skali przemocy w rodzinie dla Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego, danych dotyczących liczby ludności w latach 2019 – 2020 r. z Urzędu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, danych z BIP Powiatowego Urzędu Pracy w Leżajsku.

Zapisy Programu są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821 z późn.zm.)
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249)

6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119)
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn.zm.)
8. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 r. poz.2133 z późn.zm.)
9. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r., poz. 2407 z późn.zm.)
10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020r. poz. 111 z późn.zm.)
11. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn.zm.)
12. Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1744)
13. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowa Sarzyna na lata 2016-2023 przyjęty uchwałą Nr XXXIX/215/2016 Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz prowadzenie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonej przez rodziny wspierające
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzeni monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy.

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, są zbieżne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Nowa Sarzyna na lata 2016-2023 przyjęty uchwałą Nr XXXIX/215/2016 Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie z dnia 28 grudnia 2016r. w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

Corocznie, w terminie do dnia 31 marca, składane są Radzie Miejskiej w Nowej Sarzynie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiane są potrzeby związane z ich realizacją.

Rozdział I.

DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Nowa Sarzyna jest gminą miejsko-wiejską. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Mieście i Gminie Nowa Sarzyna zameldowanych było 21.451 mieszkańców.

Tab. 1. Stan ludności Miasta i Gminy Nowa Sarzyna na dzień 31 grudnia 2020r.

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
21 451	10 803	10 648

Źródło: Dane statystyczne Urzędu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Leżajsku, co roku spadała liczba osób bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna. Niemal cały 2020 rok został zdominowany pandemią koronawirusa COVID-19, zarówno w gminie, kraju jak i na całym świecie. W większości sfer życia społecznego i gospodarczego nastąpił paraliż. Skutkiem tego w całym kraju nastąpił wzrost poziomu bezrobocia. W Gminie Nowa Sarzyna również bezrobocie wzrosło. W 2020 r. (stan na 31 grudnia) zarejestrowanych było 1320 bezrobotnych z terenu miasta i gminy Nowa Sarzyna (tab.2).

Tab. 2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2018-2020.

Rok	2018	2019	2020
Liczba osób bezrobotnych	1242	1146	1320

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku

W 2020 r. prawo do zasiłku posiadało jedynie 182 mieszkańców z terenu gminy Nowa Sarzyna (*źródło: BIP Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku*), tj. 14 % osób w stosunku do ogółu liczby osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. W najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy pozostają wciąż osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (*źródło: BIP Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku*). Ich udział w 2020 r. stanowił 30 % ogółu bezrobotnych.

Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczno – Statystyczną zawierającą m.in. informacje na temat mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby dzieci z terenu

Miasta i Gminy Nowa Sarzyna umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z: pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, energetycznego, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz stypendiów szkolnych i socjalnych. Karta diagnostyczna posłuży do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia dalszych celów pracy z rodziną.

Tab. 3 Karta Diagnostyczno-Statystyczna

Wyszczególnienie	Lata	
	2019	2020
Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna	21 572	21 451
Liczba dzieci i młodzieży zamieszkującej Miasto i Gminę Nowa Sarzyna w wieku 0-18	4 397	4 328
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	629	559
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	2158	2316
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	3746	3838
Liczba rodzin korzystających z świadczeń rodzinnych	1517	1364
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	73	68
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych	866	710
Liczba dzieci korzystających z zasiłków szkolnych	2	1
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	106	110
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	45	42
Liczba rodzin, korzystających z Nowosarzyńskiej Karty Dużej Rodziny	184	34
Liczba osób zgłoszonych do MGKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	25	17
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	59	61
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	6	6
Liczba dzieci przebywająca w rodzinnej pieczy zastępczej	10	9
Liczba asystentów rodziny	3	2
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	46	34
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	97	75

Źródło: Opracowanie własne

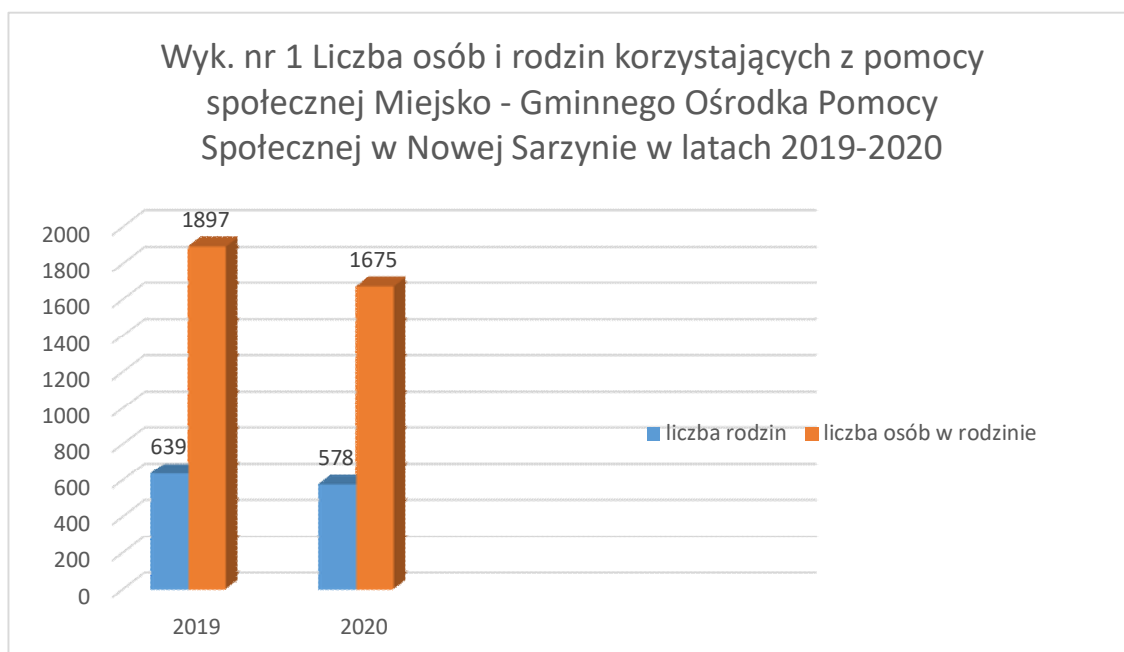
Liczbę rodzin objętych pomocą społeczną przez MGOPS w 2020 r. przedstawia tab. nr 4. Ogółem liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 578 w których było 1 675 osób w rodzinach, stanowi to 7,81 % ogółu mieszkańców z terenu gminy Nowa Sarzyna, w 2019 roku wskaźnik ten wyniósł 8,79 %. Rodziny pełne stanowiły 47% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2020 r., natomiast rodziny niepełne - 11%.

Tab. 4 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną przez MGOPS w 2020r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	% udział rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci w rodzinach	% udział liczby dzieci w rodzinach
<i>Rodziny ogółem, w tym:</i>	578	100 (%)	524	100 (%)
<i>Rodziny pełne</i>	272	47	411	78
<i>Rodziny niepełne</i>	62	11	113	22
<i>Pozostałe rodziny(emeryci, renciści, inni)</i>	244	42	-	-

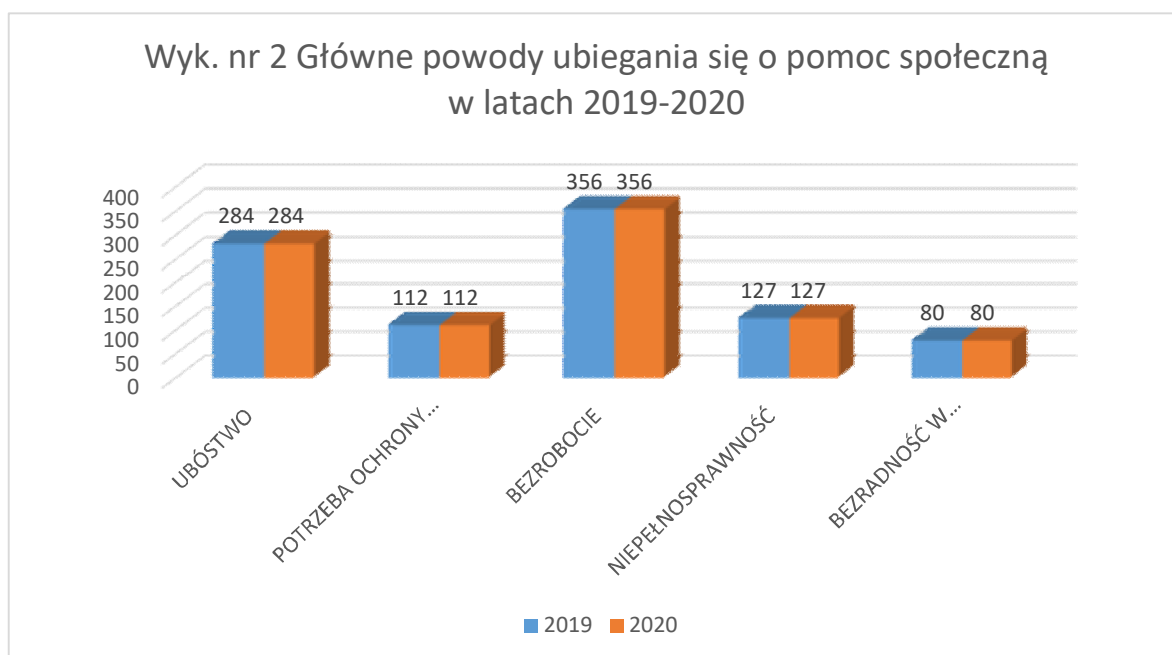
Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Jak wynika z danych MGOPS w Nowej Sarzynie na uwagę zasługuje fakt, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2020 r. zmniejszyła się o 10 % w porównaniu do 2019r. (wyk.1).

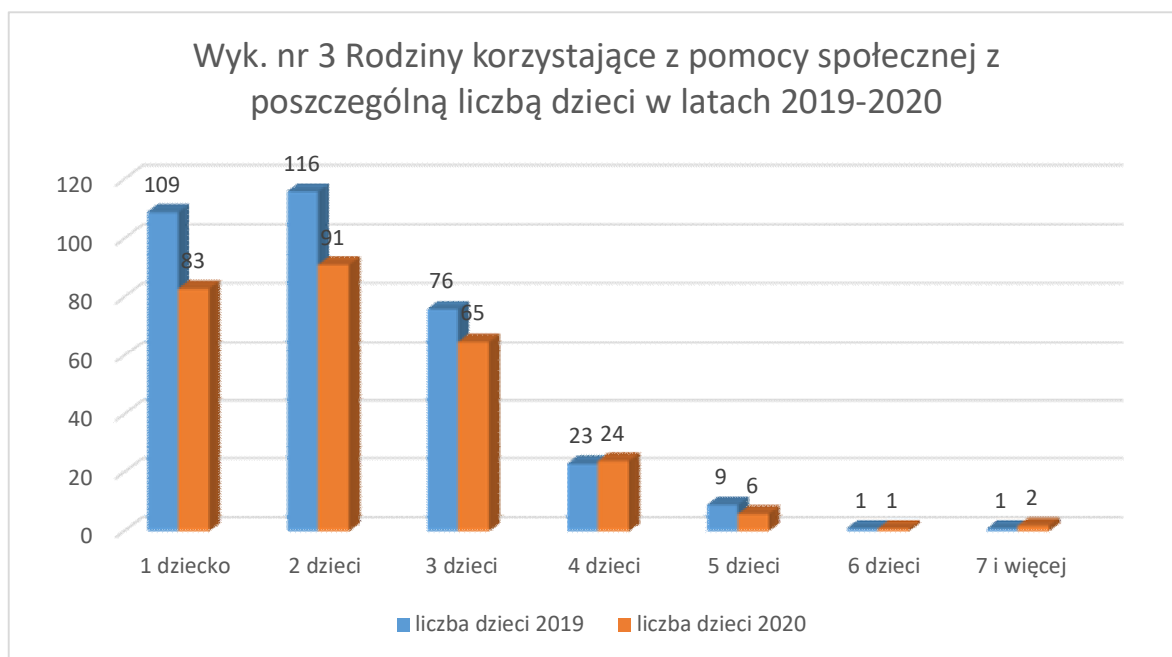
Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Z wykresu nr 2 można zaobserwować, że dane w 2019 i 2020 roku nie uległy zmianie. W 2020 roku w Gminie Nowa Sarzyna najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami do ubiegania się o pomoc społeczną było kolejno: bezrobocie, które pozostaje jednym z głównych powodów przyznania pomocy wśród 578 rodzin korzystających z pomocy społecznej, problem bezrobocia dotyczył 356 rodzin. Wśród innych powodów przyznania pomocy społecznej należy zaliczyć: ubóstwo, niepełnosprawność oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Ponadto występuje wysoka bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne oraz konkretną pomoc rzeczową i finansową skierowaną do dzieci i ich opiekunów.

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Jak można zauważyć z poniższego wykresu nr 3 w 2020 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej posiadająca jedno dziecko zmalała o 26% w porównaniu do 2019 roku. Liczba rodzin posiadająca dwoje dzieci również zmalała o 22% w stosunku do 2019 roku. Natomiast liczba rodzin posiadających troje dzieci zmalała o 15%. Możemy zauważyć, że delikatnie spadła ilość dzieci w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

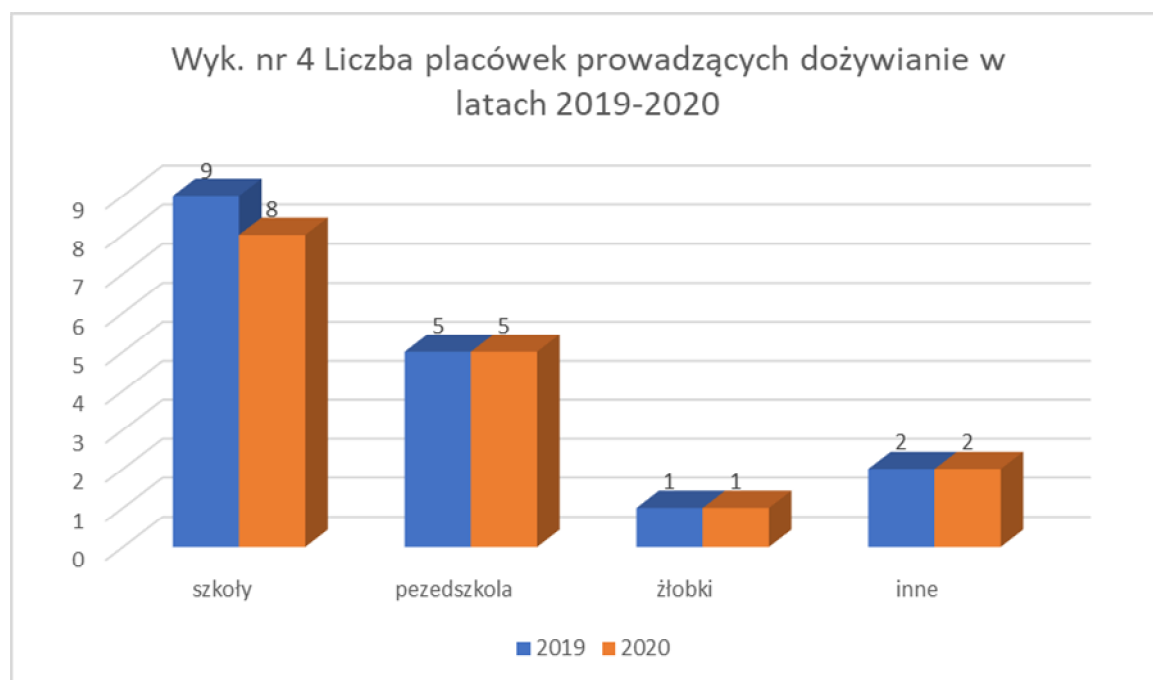

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu ”

Dnia 1 stycznia 2019 r. weszła w życie uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „ Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2019 – 2023 z dnia 15 października 2018 r. Także od dnia 1 stycznia 2019 r. zaczęły obowiązywać: uchwała Nr III/18/2018 Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „ Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2019 – 2023 oraz uchwała Nr III/19/2018 Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych przez Miasto i Gminę Nowa Sarzyna na pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci

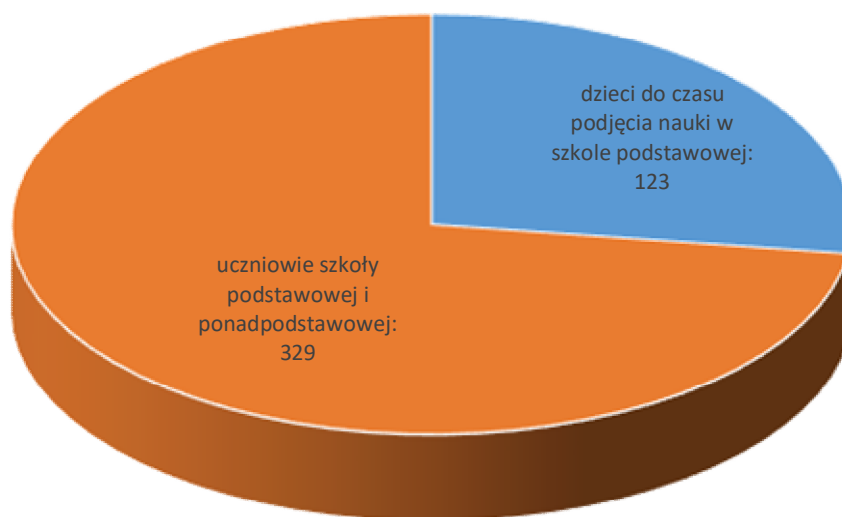
produktów żywnościowych na lata 2014-2023. W 2020 roku na realizację tego programu wydatkowano kwotę 1 200 000,00 zł, w tym środki z budżetu gminy wyniosły 300 000 zł.

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

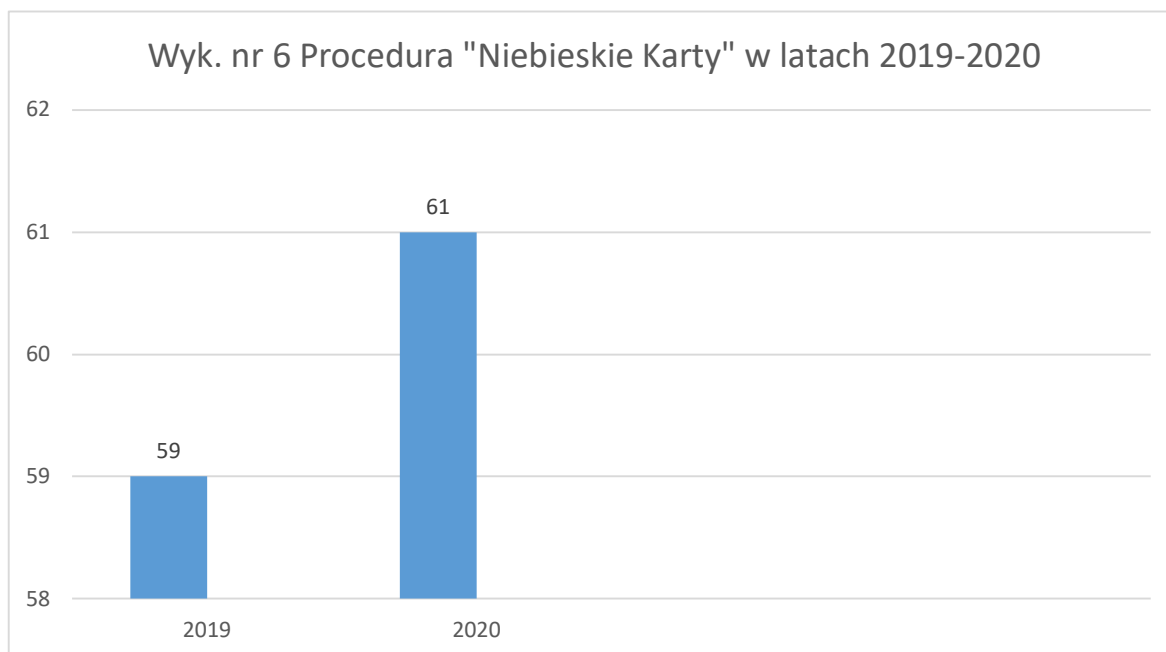
Jak można zauważyć z poniższego wykresu (wyk. nr 5) z programu „Posiłek w szkole i w domu” skorzystało ogółem 452 dzieci. Program ma na celu zapewnienie pomocy dzieciom i uczniom, którzy wychowują się w rodzinach, które znajdują się w trudnej sytuacji.

Wyk. nr 5 Liczba dzieci korzystających z posiłku w roku 2020

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

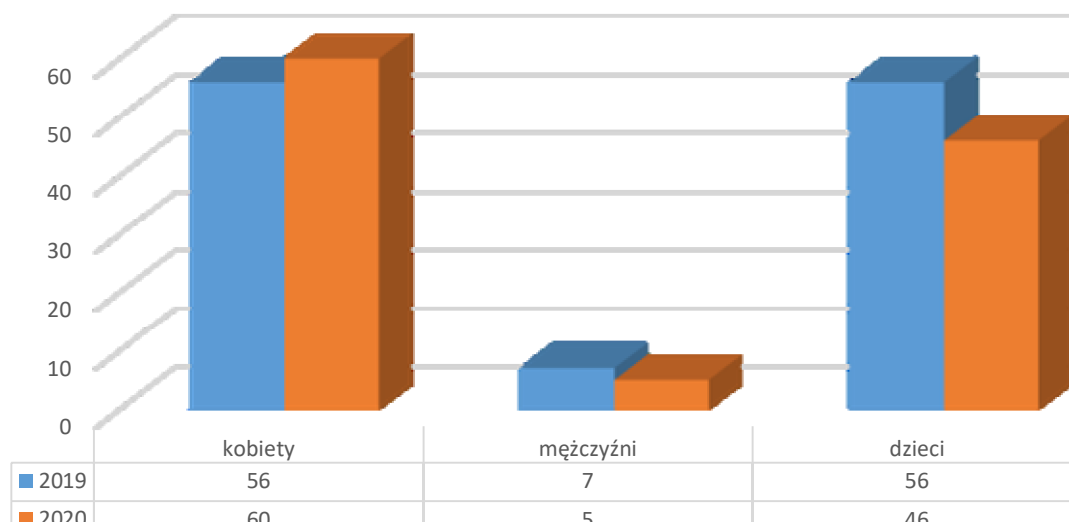
Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zawarte zostały w Gminnym Programie przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gmina Nowa Sarzyna na lata 2021-2023. Zjawisko przemocy w rodzinie stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków, a w szczególności dla dzieci. W ostatnich latach duży wpływ na rozwój dziecka ma dostęp do coraz nowszej technologii, która umożliwia szybsze zdobywanie wiedzy, ale niestety niesie też liczne zagrożenia (np. zjawisko cyberprzemocy). Postępująca technizacja wymusza potrzebę tworzenia nowych form i jakości relacji rodzinnych. Skala przemocy w rodzinie w ciągu ostatnich lat ciągle wzrasta. W gminie Nowa Sarzyna w 2020 r. liczba wszczętych procedur „Niebieskie karty” dotyczyła 61 rodzin, jest to o 2 rodziny więcej niż w 2019 r. (wyk. 6).

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Niepokojący jest fakt, że wśród osób poszkodowanych w wyniku przemocy w dużej mierze są to nie tylko kobiety, ale i dzieci. Wszystkie rodzaje krzywdzenia mogą być niszczące dla dziecka. Przemoc domowa pozbawia dziecko wszystkich podstawowych potrzeb: ciepła, bezpieczeństwa, miłości. Przemoc nie pozostaje bez wpływu na rozwój fizyczny i psychiczny dzieci. Doświadczanie przemocy może powodować szereg problemów natury fizycznej, psychicznej, jak i problemów dotyczących zachowania się dzieci oraz ich funkcjonowania wśród ludzi. Przemoc wobec dzieci jest trudna do wykrycia z powodu zachowywania tajemnicy przez osoby dorosłe jak i same dzieci. Dzieci wstydzą się przyznać do tego co się dzieje w domu, boją się kary jaka może ich spotkać ze strony rodziców za ujawnienie problemu. Bycie ofiarą przemocy w dzieciństwie stwarza wiele trudności w późniejszym życiu. Przemoc bardzo zniekształca psychikę dziecka. Osoby doznające przemocy w dzieciństwie często stosują przemoc w późniejszym życiu, gdyż nie znają innych sposobów na rozwiązywanie konfliktów. Doświadczenia przeżyte w dzieciństwie mają wpływ na całe życie. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy. Dom rodzinny powinien stanowić środowisko miłości, bezpiecznego schronienia przed całym złem tego świata. Dlatego tak ważne jest by w porę reagować gdy dziecku dzieje się krzywda, powinna być zapewniona szybka i skuteczna pomoc ofiarom jak i całym rodzinom.

Wyk. nr 7 Liczba osób poszkodowanych w wyniku występowania przemocy w rodzinie w latach 2019-2020

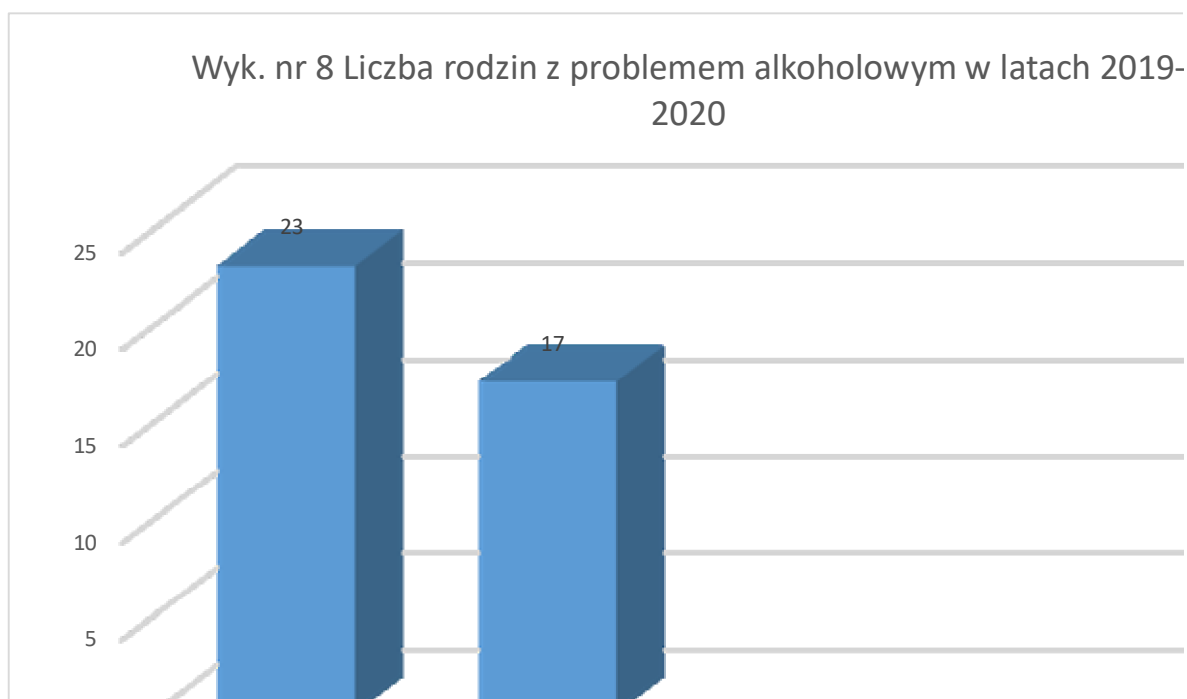

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Nie ulega wątpliwości, że alkoholizm ma szkodliwy, choć jednocześnie bardzo zróżnicowany wpływ na życie całej rodziny i dzieci. Można zaobserwować, że alkoholizm to choroba, która dotyka całą rodzinę, ponieważ oddziałuje na wszystkich jej członków. Jest on czynnikiem wysokiego ryzyka wystąpienia emocjonalnych oraz behawioralnych problemów u dzieci dorastających w rodzinach z tym problemem. Rodzicielstwo zaburzone przez alkoholizm charakteryzuje się zazwyczaj brakiem konsekwencji, nieadekwatną więzią emocjonalną oraz brakiem modelowania właściwych zachowań społecznych. Podstawowe funkcje rodzicielskie zostają przez alkoholizm bardzo wyraźnie naruszone. Gdy jedno lub oboje rodziców pije, ich emocjonalne napięcie poważnie zakłóca zdolność do sprawowania należytej opieki i tworzenia dziecku prawidłowego środowiska, w którym powinno się rozwijać. Alkoholizm jest jedną z głównych przyczyn problemów małżeńskich, napiętych relacji między partnerami i rodzicami a dziećmi, przemocy domowej, znęcania się na dziećmi.

Sprawami związanymi z rozwiązaniem problemów uzależnień, kierowaniem do Sądu Rejonowego spraw związanych ze zobowiązaniem do leczenia uzależnienia zajmuje się Miejsko- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jak wynika z danych MGOPS w porównaniu z ubiegłym rokiem liczba rodzin uzależnionych od alkoholu w 2020 r. zmniejszyła się (wyk. nr 8), jednak nie są to miarodajne dane, gdyż z powodu panującej pandemii w 2020 roku, w początkowej pierwszej fali koronowirusa Covid-19, wiele rodzin ukrywało się z problemem alkoholowym, ze względu na obowiązujący lockdown

w całym kraju, pracownicy socjalni i asystenci rodziny mieli utrudniony kontakt z rodzinami, niekiedy były to tylko rozmowy telefoniczne za względu na panującą sytuację epidemiologiczną w kraju. Przedłużający się czas przebywania w domu okazał się szczególnie niebezpieczny dla osób, które już wcześniej miały problemy z nadmiernym spożywaniem alkoholu. Izolacja, niepewność o jutro w wielu ludziach budziła strach co również przyczyniało się do częstszego sięgania po alkohol. Jednak stanowi to poważny problem w większości rodzin dysfunkcyjnych. Przemoc i nadużycia wobec dzieci są w rodzinach z problemem alkoholowym częstym zjawiskiem. Podleganie im, bądź jedynie bycie świadkiem przemocy wobec jednego z rodziców lub rodzeństwa – negatywie wpływa na rozwój dziecka.

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

Rodzinna piecza zastępcza

W Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym zostało określone, kiedy dziecko może być umieszczone poza rodziną. Sytuacja taka może mieć miejsce, kiedy zostaną wyczerpane wszystkie formy pomocy rodzicom dziecka lub dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznej opieki w formie pieczy zastępczej lub adopcji. Rodzina zastępcza przyjmując dziecko pod opiekę powinna zadbać o jego rozwój intelektualny i fizyczny, zaspakajając potrzeby również w sferze materialno – bytowej, oraz emocjonalnej, wspierając dzieci w procesie kształcenia. Podobnie jak w rodzinnej pieczy zastępczej, do placówek opiekuńczo –

wychowawczych trafiają dzieci głównie z rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi, oraz problemem uzależnienia rodziców.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku (koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej) wynika, że w latach 2018 – 2020 z terenu gminy Nowa Sarzyna w 37 rodzinach zastępczych przebywało 44 dzieci. W tym samym okresie placówki opiekuńczo – wychowawcze zamieszkiwało 19 wychowanków. Od 2018 r. do 2020 r. dziesięcioro podopiecznych usamodzielniało się.

Tab. 6. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020 z terenu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

ROK	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin zastępczych	13	12	12
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	16	14	14
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	6	7	6
Liczba usamodzielnionych wychowanków	3	5	2

Źródło : Dane PCPR Leżajsk

Tab.7. Wydatki ponoszone przez Miasto i Gminę Nowa Sarzyna w związku z umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych w latach 2018-2020

ROK	2018 r.	2019r.	2020r.
Wydatki	108 802 zł	125 475 zł	157 527 zł

Źródło: Dane MGOPS Nowa Sarzyna

W przypadku kiedy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu

pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeśli z analizy wynika potrzeba przydzielenia rodzinie asystenta pracownik socjalny występuje do Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej z pisemnym wnioskiem o jego przydzielenie. Wsparcie rodziny prowadzone jest za jej zgodą bądź zgodnie z postanowieniem sądu i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Główne problemy występujące w rodzinach to:

- nieporadność w opiece i wychowaniu dzieci;
- nieporadność w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- problemy psychologiczne, socjalne;
- nieporadność w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz poszukiwaniu pracy i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- niska aktywność społeczna;
- uzależnienia;
- demoralizacja nieletnich w rodzinie.

Na terenie Miasta i Gminy Nowa Sarzyna asystenci rodziny realizując swoje zadania współpracują z jednostkami administracji rządowej, samorządowej i innymi podmiotami. Asystenci współpracują z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku, dokonują oceny funkcjonowania rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej na wniosek PCPR, oraz uczestniczą w posiedzeniach a także współdziałają z Poradnią Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Leżajsku i Lokalnym Centrum Wsparcia Środowiskowego i Zaburzeń Psychiczych w Leżajsku. Asystenci są w stałym kontakcie z pedagogami szkolnymi, wychowawcami i dyrektorami szkół. Asystenci Rodziny przeprowadzają w miarę potrzeb rozmowy wspierające i wzmacniające rodzinę. Udzielają pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych. Natomiast w trudnych sytuacjach zachęcają członków rodziny do wizyt u specjalistów. Gdy zaistnieje taka potrzeba, asystenci za zgodą rodziny umawiają potrzebujących do specjalistów.

W latach 2019 – 2020 Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Sarzynie zatrudniał trzech asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę. W tym okresie z terenu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna wsparciem asystenta rodziny zostało objętych łącznie 80 rodzin, w których wychowywało się 172 dzieci. Jak przedstawia poniższa tabela w 2020 r. zmalała liczba rodzin objętych asystenturą ze względu na to, iż tutaj Ośrodek zatrudniał tylko dwóch asystentów rodziny.

Tab. 8. Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 – 2020

ROK	2019	2020
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	46	34
Liczba dzieci w rodzinach	97	75

Źródło dane MGOPS Nowa Sarzyna

Rozdział II.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?
- Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza powyższych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
-Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Nowa Sarzyna na lata 2016-2023; - wsparcie i zaangażowanie samorządu lokalnego w rozwiązywanie problemów społecznych; -aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny; -doświadczenie i kwalifikacje kadry instytucji działających na rzecz rodziny; -funkcjonowanie na terenie gminy Domu Dziecka w Nowej Sarzynie; - funkcjonowanie na terenie gminy Niepublicznego Przedszkola Specjalnego;	-wysoki wskaźnik bezrobocia; -niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej; -brak rozwijających się zakładów pracy; - zatrudnienie w szarej strefie; -wysoki wskaźnik ubóstwa i patologii; - społeczna akceptacja dla nadużywania alkoholu; -ograniczona liczb miejsc w przedszkolach; -wysokie koszty utrzymana rodzin; -zwiększające się koszty utrzymania rodzin; -utrudniony dostęp do bezpłatnych usług służby zdrowia; -brak prawidłowych wzorców osobowych

<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie na terenie gminy Klubu Malucha- Akademia Małego Odkrywcy -funkcjonowanie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży na terenie gminy; - wsparcie gminy dla działań w obszarze sportu dzieci i młodzieży; -zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie; -organizacje pozarządowe; - funkcjonowanie Nowosarzyńskiej Karty Dużej Rodziny; -szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły; -funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie gminy; -dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych. 	<p>w rodzinach dysfunkcyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> -niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych; -bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; - długotrwała zależność osób od pomocy społecznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - podwyższanie kwalifikacji pracowników systemu pomocy społecznej; - możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MRP i PS - polityka państwa przyjazna rodzinom; -zatrudnienie asystentów rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych); -zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych; -aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działania w ramach projektu socjalnego „Wspólna sprawa” oraz projektu pozarządowego „Razem na rynku pracy”; -zwiększenie liczby świetlic środowiskowych i klubów dla dzieci i młodzieży na terenie gminy; -utworzenie miejsc pracy; -zwiększenie oferty sportowej i bazy lokalowej dla młodzieży (boisko ORLIK); -ustanawianie rodzin wspierających; -podnoszenie kwalifikacji przez asystenta 	<ul style="list-style-type: none"> - brak środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny; - wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia; - zanik więzi i tradycji rodzinnych; - zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców; -brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; -uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”; - obniżanie się aspiracji życiowych, -ograniczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów pomocy społecznej; -wymogi zachowywania standardów w sprawie zakładania żłobków, przedszkoli; - wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

<p>rodziny;</p> <ul style="list-style-type: none">-wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci;-większa aktywność organizacji pozarządowych;-tworzenie żłobków i nowych miejsc w przedszkolach;- rozwój kompetencji rodzicielskich;- wzrost aspiracji edukacyjnych rodziców i dzieci; <p>-Karty Dużej Rodziny.</p>	
--	--

Rozdział III.

ZASOBY GMINY

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2022-2024 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny z Miasta i Gminy Nowa Sarzyna realizują instytucje w poniższej tabeli.

W Mieście i Gminie Nowa Sarzyna funkcjonuje szereg różnorodnych form pomocy wsparcia dziecku i rodzinie. Mowa tutaj zarówno o poradnictwie, jak i konkretnych usługach, które mają na celu zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, profilaktyce, walce sytuacjami kryzysowymi, nałogami, itp.

Tab. 5. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny z Miasta i Gminy Nowa Sarzyna.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1.	Urząd Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Kopernika 1	Wydawanie zezwoleń na prowadzenie oraz tworzenie placówek wsparcia dziennego, dofinansowanie do wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży, udzielanie dotacji dla organizacji pożytku publicznego i stowarzyszeń dla zadań z zakresu wspierania rodziny itp.
2.	MGOPS Nowa Sarzyna, 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Łukasiewicza 2	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, pomoc żywnościowa w ramach POPŻ przyznawanie i wypłata stypendiów szkolnych, wyprawki szkolnej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych „500+”, realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, obsługa Kart Dużej Rodziny, specjalistyczne poradnictwo, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego
3.	Zespół Interdyscyplinarny przy MGOPS, 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Łukasiewicza 2	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
4.	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 37-310 Nowa Sarzyna, ul. 1 Maja 4	Pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych takich jak: alkoholizm, narkomania, współuzależnienie członków rodziny

5.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie; 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Łukasiewicza 3	Wsparcie i pomoc ofiarom przemocy, wsparcie prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, udzielenie schronienia
6.	Placówki oświatowe z terenu gminy Nowa Sarzyna	Działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
7.	Placówki służby zdrowia z terenu gminy Nowa Sarzyna	Działalność z zakresu profilaktyki i opieki zdrowotnej
8.	Organizacje pozarządowe: a) Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Nowej Sarzynie prowadzony przez Stowarzyszenie „Integracja bez Granic”, b) Niepubliczne Przedszkole Specjalne w Nowej Sarzynie prowadzone przez Stowarzyszenie „Integracja bez Granic”, c) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień prowadzony przez Stowarzyszenie „Integracja bez Granic”.	Organizowanie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci niepełnosprawnych - specjalistyczna opieka pedagogiczna, psychologiczna i neurologopedyczna - pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych: alkoholizm, narkomania, współuzależnienie członków rodziny, przemoc w rodzinie.
9.	Parafie z terenu gminy Nowa Sarzyna	Prowadzeni świątlic środowiskowych działalność charytatywna, organizowanie wypoczynku, paczek świątecznych
10.	Przedsiębiorcy z terenu gminy Nowa Sarzyna: -partnerzy Programu „Nowosarzyńska Karta Dużej Rodziny - Klub Malucha „Akademia Małego Odkrywcy”.	Uczestnictwo w Programie „Nowosarzyńska Karta Dużej Rodziny” poprzez udzielenie użytkownikom Karty ulg i zniżek Prowadzenie klubu malucha na terenie gminy Nowa Sarzyna poprzez organizowanie opieki dla dzieci w wieku od 1-3 lat

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IV.

CELE PROGRAMU

1. Cel główny programu:

Wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci

1.1 Cel szczegółowy:

Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Działanie 1.1.1

Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych (praca socjalna z rodziną – kontrakt socjalny)

1.1.1.1. Metody działania:

- ustanowienie asystenta rodziny
- praca socjalna
- zawieranie kontraktów socjalnych pomiędzy klientami Ośrodka, a pracownikami socjalnymi

1.1.1.2. Spodziewane efekty:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie
- poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka
- wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny
- wzmocnienie więzi rodzinnych
- zmniejszenie konfliktów rodzinnych
- wzrost poczucia motywacji do zmiany sytuacji życiowej

1.1.1.3. Podmioty realizujące: pracownicy socjalni MGOPS, asystenci rodziny

1.1.1.4. Czas realizacji: działania ciągłe

1.1.1.5. Koszt realizacji: koszty pracownicze MGOPS: 2 asystentów rodziny na umowę o pracę, 11 pracowników socjalnych

1.1.1.6. *Źródła finansowania:* środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w MGOPS

Działanie 1.1.2

Udzielanie pomocy finansowej w formie: zasiłków (stałych, okresowych, celowych), dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach, stypendiów i wyprawek szkolnych, dodatki mieszkaniowe, oraz pomocy rzeczowej w formie żywności POPŻ, itp.

1.1.2.1. *Metody działania:*

- pomoc finansowa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej
- stypendia szkolne, wyprawki szkolne
- pomoc rzeczowa
- zapewnić potrzebującym pomocy w formie żywności
- opłacanie posiłków w szkole

1.1.2.2. *Spodziewane efekty:*

- poprawa sytuacji materialnej rodzin
- zmniejszenie poziomu zjawiska niedożywienia
- poprawa sytuacji dzieci w grupie rówieśniczej i w szkole

1.1.2.3. *Podmioty realizujące:* MGOPS, Urząd Gminy, szkoły podstawowe z terenu gminy

1.1.2.4. *Partnerzy:* Organizacje pozarządowe, Bank Żywności

1.1.2.5. *Czas realizacji:* działania ciągle

1.1.2.6. *Koszt realizacji:* koszty zasiłków, dożywiania i stypendiów, wyprawek, dodatków mieszkaniowych, pomoc nieodpłatna (POPŻ).

1.1.2.7. *Źródła finansowania:* środki własne gminy, dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa.

Działanie 1.1.3

Finansowanie rodzin wspierających.

1.1.3.1. *Metody działania:*

- wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pomocą rodziny wspierającej
- praca socjalna

- współpraca z asystentem rodziny

1.1.3.2.Spodziewanie efekty:

- ograniczenie patologii społecznych
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka
- poprawa pozycji dzieci w środowisku rówieśniczym i szkolnym
- poprawa relacji w rodzinach biologicznych

1.1.3.3.Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.1.3.4.Czas realizacji: działania doraźne

1.1.3.5.Koszt realizacji: koszty wynikające z umowy sporządzanej z każdą rodziną wspierającą

1.1.3.6. Źródła finansowania: środki własne gminy: ok. 5 000 zł/rok

Działanie 1.1.4

Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne.

1.1.4.1.Metody działania:

- rozwój poradnictwa specjalistycznego/psycholog, prawnik, doradca zawodowy
- inicjowanie grup samopomocowych

1.1.4.2.Spodziewanie efekty:

- kompleksowa pomoc w sytuacji kryzysowej
- ułatwienie dostępu do różnych gałęzi poradnictwa, między innymi: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego poprzez propagowanie punktów informacyjno-konsultacyjnych.

1.1.4.3.Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.1.4.4.Partnerzy: Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Placówki Oświatowe, SOW dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,

1.1.4.5.Czas realizacji: działania w razie potrzeby, ciągły monitoring

1.1.4.6.Koszty: koszty zatrudnienia radcy prawnego itp.

1.1.4.7. Źródła finansowania: środki własne gminy: ok. 10 000 zł, środki pochodzące z realizacji programów adresowanych dla rodzin dotkniętych przemocą.

Działanie 1.1.5

Terapie i mediacje rodzinne.

1.1.5.1. Metody działania:

- motywowanie do leczenia
- motywowanie do uczestnictwa w grupach wsparcia
- współpraca z instytucjami i partnerami społecznymi działającymi w dziedzinie uzależnień

1.1.5.2. Spodziewanie efekty:

- podjęcie leczenia przez osoby uzależnione
- zmiany postaw i zachowań społecznych, rodzinnych i zawodowych

1.1.5.3. Podmioty realizujące: MGOPS, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

1.1.5.4. Partnerzy: Policja

1.1.5.5. Czas realizacji: działania ciągle

1.1.5.6. Koszty realizacji: koszty działania MGOPS i MGKRPA

1.1.5.7. Źródła finansowania: środki własne gminy

1.2 Cel szczegółowy:

Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży

Działanie 1.2.1

Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii, zimowisk, wycieczek, wyjazdów, spotkań i imprez, itp.

1.1.2.1. Metody działania:

- finansowanie wypoczynku letniego (kolonie i półkolonie)
- rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci

1.1.2.2. Spodziewanie efekty:

- dotowanie kosztów uczestnictwa dzieci z rodzin wielodzietnych i niepełnych w zorganizowanych formach wypoczynku
- angażowanie wolontariuszy do pomocy rodzinom wielodzietnym, rodzinom niepełnym w opiece nad dziećmi i pomocy edukacyjnej

1.1.2.3. Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.1.2.4.Partnerzy: Parafie, organizacje pozarządowe, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1.1.2.5.Czas realizacji: działania ciągłe, okres wakacji, ferii zimowych

1.1.2.6.Koszt realizacji: 40 000 zł

1.1.2.7. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa.

Działanie 1.2.2

Realizacja Gminnego Programu „Nowosarzyńska Karta Dużej Rodziny”.

1.2.2.1.Metody działania:

- wydawanie kart dla rodzin wielodzietnych

1.2.2.2.Spodziewanie efekty:

- zapewnia rodzinom wielodzietnym korzystanie ze stałych, tymczasowych lub okazjonalnych ulg oraz zwolnień oferowanych przez instytucje miejskie (kulturalne i sportowe) oraz firmy i przedsiębiorstwa
- nabycie nawyków kulturowych

1.2.2.3.Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.2.2.4.Partnerzy: MOSiR, ośrodki kultury, przedsiębiorcy

1.2.2.5.Czas realizacji: działania ciągłe

1.2.2.6.Koszty realizacji: neutralne dla gminy i przedsiębiorców

1.2.2.7. Źródła finansowania: środki własne gminy i przedsiębiorców

Działanie 1.2.3

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego

1.2.3.1.Metody działania:

- tworzenie oraz kontynuowanie funkcjonujących świetlic środowiskowych
- diagnoza indywidualna dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej
- praca dydaktyczno-opiekuńcza

1.2.3.2.Spodziewanie efekty:

- eliminowanie zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych

- poprawa wyników w nauce
- zmniejszenie zjawiska niedożywiania
- poprawa sytuacji dziecka w środowisku i rodzinie

1.2.3.3.Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.2.3.4. Partnerzy: organizacje pozarządowe, Parafie, szkoły

1.2.3.5.Czas realizacji: działania ciągle

1.2.3.6.Koszt realizacji: koszty działania świetlicy

Szacowany koszt funkcjonowania roczny świetlicy: 15 000zł x 3 świetlice

1.2.3.7. Źródła finansowania: środki własne gminy: ok. 45 000 zł, dotacja celowa z budżetu państwa

1.3 Cel szczegółowy:

Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodziny

Działanie 1.3.1.

Organizowanie szkoleń i warsztatów: zajęć terapeutycznych (terapia rodzinna i psychologiczna, przemocy domowej, uzależnień) oraz tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.

1.3.1.1.Metody działania:

- prowadzenie działalności terapeutycznej, edukacyjnej, informacyjnej w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie

1.3.1.2.Spodziewanie efekty:

- podjęcie leczenia przez osoby uzależnione
- zmiany postaw i zachowań społecznych, rodzinnych i zawodowych
- przywracanie i wzmacnianie więzi rodzinnych
- poprawa sytuacji dzieci w rodzinie

1.3.1.3.Podmioty realizujące: MGOPS,

1.3.1.4.Partnerzy: Policja, MGKRPA

1.3.1.5.Czas realizacji: działania ciągle

1.3.1.6.Koszty realizacji: koszty działania MGOPS

1.3.1.7. Źródła finansowania: środki własne gminy, środki EU w ramach projektu systemowego

Działanie 1.3.2.

Promowanie integracji rodzinnej i wartości rodzinnych

1.3.2.1. Metody działania:

- tworzenie koalicji na rzecz zmiany mentalności rodzinnej, sąsiedzkiej
- działania edukacyjne i profilaktyczne poprzez udział w kampaniach i konferencjach promujących wartości rodziny

1.3.2.2. Spodziewane efekty:

- eliminacja zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych

1.3.2.3. Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.3.2.4. Partnerzy: Parafie, organizacje pozarządowe, Placówki Oświatowe,

1.3.2.5. Czas realizacji: działania ciągłe

1.3.2.6. Koszty realizacji: koszty działania MGOPS

1.3.2.7. Źródła finansowania: środki własne gminy

1.4 Cel szczegółowy:

Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin dysfunkcyjnych

Działanie 1.4.1

Współpraca instytucji działającymi na rzecz rodziny i dzieci

1.4.1.1. Metody działania:

- zintegrowanie działań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny

1.4.1.2. Spodziewane efekty:

- kompleksowa pomoc w sytuacji kryzysowej
- szybka sprawna informacja o istniejących zagrożeniach

1.4.1.3. Podmioty realizujące: MGOPS, Urząd Gminy

1.4.1.4. Partnerzy: Parafie, organizacje pozarządowe, Placówki Oświatowe, PCPR, SOW dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Sąd, Policja

1.4.1.5. Czas realizacji: działania ciągłe, monitoring

1.4.1.6. Koszty realizacji: koszty działania MGOPS

1.4.1.7. Źródła finansowania: środki własne gminy

1.5 Cel szczegółowy:

Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin

Działanie 1.5.1

Wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych

1.5.1.1. Metody działania:

- pomoc i wsparcie asystenta rodziny
- pomoc środowiskowa
- zapewnienie innych form wsparcia dla rodziny: pomocy psychologicznej, prawnej

1.5.1.2. Spodziewane efekty:

- kompleksowa pomoc w sytuacji kryzysowej dla rodzin

1.5.1.3. Podmioty realizujące: MGOPS

1.5.1.4. Partnerzy: Parafie, organizacje pozarządowe, Placówki Oświatowe, PCPR, Zakłady Opieki Zdrowotnej,

1.5.1.5. Czas realizacji: działania ciągłe, monitoring

1.5.1.6. Koszty realizacji: koszty działania MGOPS

1.5.1.7. Źródła finansowania: środki własne gminy

Rozdział V.

WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Działania	Czas realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźnik
Cel szczegółowy: <i>Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej</i>				
1.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych (praca socjalna z rodziną – kontrakt socjalny)	2022-2024	Gmina MGOPS	-liczba wspieranych rodzin przez asystenta - liczba kontraktów socjalnych -liczba rodzin, które adekwatnie gospodarują budżetem domowym oraz oszczędnie gospodarują mediami -liczba rodzin, w którym poprawiła się dbałość o higienę osobistą oraz otoczenie -liczba rodzin, w których poprawił się stan gospodarstwa domowego -liczba rodzin, w których podniósł się poziom umiejętności wychowawczych
2.	Udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków (stałych, okresowych, celowych), dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach, stypendiów i wyprawek szkolnych, dodatki mieszkaniowe oraz pomocy rzeczowej w formie żywności POPŻ, itp.	2022-2024	Gmina MGOPS	-liczba rodzin, którym udzielono wsparcia finansowego -liczba rodzin, którym udzielono wsparcia rzeczowego w formie żywności -liczba dzieci dożywianych w szkołach, - liczba rodzin, w których nastąpiło zmniejszenie problemu niedożywiania
3.	Finansowanie rodzin wspierających	2022-2024	Gmina, MGOPS	-ilość rodzin wspierających -liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa relacji

				rodzinych -liczba rodzin, która nabyła nowe wzorce zachowań
4.	Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne	2022-2024	MGOPS, Urząd Miasta i Gminy, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Placówki Oświatowe, SOW dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,	-ilość udzielonych porad -ilość zatrudnionych specjalistów na terenie gminy Nowa Sarzyna
5.	Terapie i mediacje rodzinne	2022-2024	Gmina - MGKRPA, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień w Nowej Sarzynie, MGOPS, Policja	-liczba wniosków o leczenie odwykowe -liczba abstynentów -liczba osób, które zostały w AA
Cel szczegółowy: <i>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży</i>				
1.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii, zimowisk, wycieczek, wyjazdów, spotkań i imprez, itp.	2022-2024	Gmina, MGOPS	-liczba zorganizowanych form wypoczynku -liczba uczestników wypoczynku -liczba dzieci, w których nastąpiła poprawa sytuacji w grupie rówieśniczej
2.	Realizacja Gminnego Programu „Nowosarzyńska Karta Dużej Rodziny”	2022-2024	MGOPS, Urząd Gminy, MOSiR, ośrodki kultury, przedsiębiorcy	-liczba rodzin i dzieci korzystających z MOSiR-u, ośrodków kultury, usług i zabiegów higienicznych
3.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego (światlice środowiskowe)	2022-2024	Gmina, MGOPS, Parafie, organizacje pozarządowe	-ilość funkcjonujących świetlic środowiskowych -liczba dzieci, która poprawiła wyniki w nauce -liczba dzieci, która uzyskała promocję do następnej klasy - liczba rodzin, w których nastąpiło zmniejszenie problemu niedożywiania
Cel szczegółowy: <i>Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodziny</i>				

1.	Organizowanie szkoleń i warsztatów: zajęć terapeutycznych (terapia rodzinna i psychologiczna, przemoc domowej, uzależnień) oraz tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych	2022-2024	MGOPS, Policja	-ilość zajęć terapeutycznych, -ilość grup wsparcia i grup samopomocowych -liczba osób biorących udział w szkoleniach i warsztatach
2.	Promowanie integracji rodzinnej i wartości rodzinnych	2022-2024	Gmina, MGOPS, Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Parafie	-ilość imprez, spotkań integracyjnych - ilość uczestników
Cel szczegółowy: <i>Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin dysfunkcyjnych</i>				
1.	Współpraca instytucji działających na rzecz rodziny i dzieci	2022-2024	Gmina, MGOPS, placówki oświatowe, MGKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR w Leżajsku, Komisariat Policji w Nowej Sarzynie, Sąd Rejonowy w Leżajsku, placówki zdrowia.	-liczba szkoleń, spotkań, konferencji itp. -ilość uczestników -liczba organizacji/instytucji zaangażowanych
Cel szczegółowy: <i>Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin</i>				
1.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych	2022-2024	MGOPS, Placówki Oświatowe, PCPR, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Parafie, organizacje pozarządowe,	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego -liczba rodzin, którym udzielono jednorazowe świadczenie w ramach zadań z zakresu ustawy „Za życiem”

Rozdział VI.

REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winni:

a. podmioty publiczne:

- właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Sarzynie
- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Sarzynie
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie
- Komisariat Policji w Nowej Sarzynie
- MOSiR w Nowej Sarzynie
- Ośrodek Kultury w Nowej Sarzynie, Gminne Ośrodki Kultury na terenie Gminy Nowa Sarzyna
- Placówki oświatowe z terenu gminy Nowa Sarzyna
- Placówki służby zdrowia z terenu gminy Nowa Sarzyna

b. podmioty niepubliczne :

- kluby dziecięce
- organizacje pozarządowe działające w zakresie: profilaktyki, wspierania rodziny i dziecka, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy społecznej, edukacji, promocji i ochrony zdrowia
- przedsiębiorcy z terenu gminy Nowa Sarzyna
- kościoły z terenu gminy Nowa Sarzyna
- lokalne media

c. samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Leżajsku
- Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich w Leżajsku
- Powiatowy Urząd Pracy

Rozdział VII.

ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Miasta i Gminy Nowa Sarzyna wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program skierowany jest do:

- 1) rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- 2) dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) rodzin dotkniętych przemocą,
- 4) dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym,
- 5) rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Rozdział VIII.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawach:

- z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

- z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za Życiem”

oraz środki pozyskane na zadania związane z realizacją programu w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej dla rodzin wielodzietnych i innych, środków unijnych.

Rozdział IX.

OCZEKIWANE REZULTATY

Spodziewanymi rezultatami w latach 2022-2024 Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami,

- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

- podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych,

- rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

Rozdział X.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji zadań. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu. Program będzie miał charakter otwarty, a jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Sarzynie. Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej w Nowej Sarzynie sprawozdanie z realizacji Programu.

Program opracowali:

- asystenci rodziny

- pracownik ds. obsługi zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej